

IX. évfolyam/2. szám**2006.02.03.****2006.4 hét**

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

FIGYELEM!

Felhívjuk a Piaci Árinformációs Rendszer adatszolgáltatóinak figyelmét, hogy a 173/2004. (XII. 30.) FVM rendeletben előírtak szerint szolgáltatassák az AKI részére az információkat. Kérjük, hogy a www.akii.hu honlapról töltsék le az adatlapokat, mivel azok tartalmában változások történtek az előző években megszokotthoz képest. Kérjük a rendelet melléklete szerinti azonosító lap (honalapunkról is letölthető) visszaküldését is.

Tartalom

Gabona piaci jelentés	2
A gabonafélék termelői ára.....	3
Kötési árak a Budapesti Árutőzsdén ..	8
Gabonaipari termékek feldolgozói értékesítési ára.....	10
Külföldi piaci információk.....	12

Összeállította:
Horváth Zsuzsanna

Kiadó:
Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci-árinformációs Szolgálat
Magyarország, H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (0036) 1 476 6092
(0036) 1 476 3309, Fax: (0036) 1 217 8111

Internet: www.akii.hu

Cukor piaci jelentés	15
-----------------------------------	-----------

A LIFFE London különböző határidőre szóló fehércukor árai..... 17 |

A New York-i tőzsde különböző határidőre szóló nyerscukor árai ..... 18 |

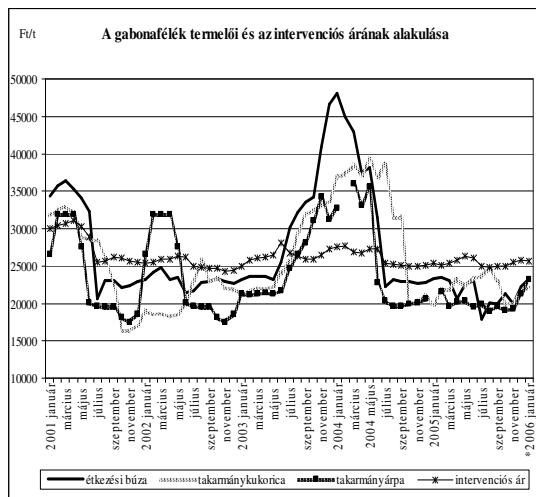
A cukorintervencióra felajánlott mennyiségek ..... 19-20 |

Az árak és kvótaarányok megváltozása a PÁIR körébe tartozó cukorrépa termelők között 2005-ben..... 23 |

Összeállította:
Kemény Gábor

GABONA PIACI JELENTÉS

A gabonafélék termelői és tőzsdei árai 2005. novemberétől fokozatosan emelkedtek, felülmúlva az előző 3 év ugyanezen időszak árait. Szembetűnő, hogy az élelmezési és takarmánygabonák közötti havi termelői árkülönbség szűk, az intervenciós árszinttől az árpa, búza és kukorica termelői ára 2-3 ezer forinttal marad el (A gabonafélék termelői és intervenciós árának alakulása című ábra).

Forrás: PÁIR, intervenciós ár
* 2006. január 1-4. hét

A Budapesti Árutőzsdén is növekedtek az árak, a búza és a takarmánykukorica legközelebbi határidőre szóló jegyzései átlépték az intervenciós árszintet, és január végén a kötések 25 ezer forint felett alakultak (7., 9. ábra).

A 4. héten az étkezési búza termelői ára 24 ezer forint felett alakult, 8%-ot emelkedett az előző héthez képest, és mintegy ezer forinttal magasabb, mint 2005. 4. hetében (1-2. táblázat). A takarmánybúza 4. heti termelői árát továbbra is 2 ezer forinttal előzi meg (a 2 ezer forintos árkülönbség az előző év ugyanezen hetében is megvolt).

A hazai malmi búza termelői ára és a kelet-közép-európai országok búzaárai fokozatosan közeledtek egymáshoz a 2005/2006. gazdasági év folyamán. A régióban legmagasabbnak tekinthető észt, ukrán, lengyel, litván és angol búza 26-27 ezer forintos árszintjétől a magyar termény jelenleg 2-3 ezer forinttal marad el (3. táblázat).

Európában a búza ára az előző év ugyanezen időszakához képest 3-5 euróval emelkedett. A meghirdetett búzatenderek (intervenciós készletek, szabadpiaci pályázatok) felfelé húzták a búzaárakat. A gyengébb uniós kukoricatermés következtében a takarmánykukorica kikötői fob ára 7-14 euróval kerül többre a francia és német kikötőkben, mint egy évvel korábban (9. táblázat).

A 3. ábráról leolvasható, hogy a világpiaci árak elfogadott francia búzaár és a hazai piaci árak fokozatosan közeledtek egymáshoz a múlt évben. A hazai búza ára fokozatosan emelkedett, és decemberben 22 ezer forint felett alakult. Figyelemre méltó, hogy míg a magyar termény ára a betakarítás időszakában 3-4 ezer forintot esett, addig a francia ár a 2004. évi betakarítástól, 25 ezer forint közelében alakult.

A takarmánykukorica termelői ára a 4. héten 22 ezer forint felett alakult, 1%-ot emelkedett az előző héthez képest, és 21%-kal magasabb, mint az előző év ugyanezen hetének termelői ára.

A 4. héten a takarmányárpa termelői ára 23 ezer forint felett alakult, ezer forinttal magasabban, mint a kukorica értéke (1-2. táblázat).

A 4. ábráról elolvasható, hogy a világpiaci árak elfogadott takarmánykukorica ára a szeptemberi-októberi mélypontról fokozatosan emelkedett, a hazai és amerikai termény közötti 2-5 ezer forintos különbség minimális.

A jövőben a hazai és világpiaci gabonaárak alakítója a kínálaton túl, elsősorban az exportlehetőség lehet. Franciaországot a fekete-tengeri régió országai (elsősorban Ukrajna) kezdik kiszorítani a korábbi hagyományos exportpiacáról, Észak-Afrikából. A nagy gabonaimportőr Brazília, a francia kivitel szempontjából egy új lehetőséget jelenthet, ugyanakkor Brazília az észak-amerikai és argentin gabonatermésnek hagyományos felvevőpiaca.

A nagy kérdés hogy melyik nagy exportőr országnak milyen piacokat sikerül meghódítani, ahol a gabonáját eladhatja.

1. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 4. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szármasási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaró.	2006. 3. hét	2006. 4. hét	2006. 4. hét/ 2005. 3. hét (%)
Étkezési búza	tonna	3173,04	2025,94	-	6986,55	5198,98	74,41
	Ft/t	24442,95	23904,71	-	22264,89	24233,21	108,84
Takarmánybúza	tonna	-	377,90	56,95	-	434,85	-
	Ft/t	-	23336,00	19383,32	-	22818,34	-
Takarmánykukorica	tonna	436,70	494,76	254,56	5512,58	1186,02	21,51
	Ft/t	22775,96	22714,87	22587,49	22272,46	22710,03	101,96
Takarmányárpa	tonna	14820,59	380,00	31,13	1561,00	15231,72	975,77
	Ft/t	23296,00	20000,00	19000,00	23215,25	23204,99	99,96

*Szármasási hely, ahol a gabonát megtermelték

2. táblázat
A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRAI A 4. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2005. 4. hét	2006. 3. hét	2006. 4. hét	2006. 4. hét/ 2005. 4. hét (%)	2006. 4. hét/ 2006. 3. hét (%)
Étkezési búza	tonna	7384,28	6986,55	5198,98	70,41	74,41
	Ft/t	23336,93	22264,89	24233,21	103,84	108,84
Takarmánybúza	tonna	408,67	-	434,85	106,41	-
	Ft/t	21723,00	-	22818,34	105,04	-
Takarmánykukorica	tonna	1575,05	5512,58	1186,02	75,30	21,51
	Ft/t	18766,66	22272,46	22710,03	121,01	101,96
Takarmányárpa	tonna	-	1561,00	15231,72	-	975,77
	Ft/t	-	23215,25	23204,99	-	99,96

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KELET-KÖZÉP- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország	Csehország
Ft/tonna						
38	25370	26610	22450	22000	20500	24060
39	24910	26400	22610	21080	21080	24360
40	26830	26870	22960	21720	21530	24380
41	24240	26490	23010	21570	20630	23990
42	26160	27300	23200	22630	20890	24160
43	24910	27250	23530	22210	22134	24730
44	–	–	–	–	18561	–
45	26690	26860	23270	20960	20490	24300
46	23870	27410	23390	23200	21538	2490
47	25200	27640	23920	22570	22290	25420
48	24940	26960	23990	23120	22720	25920
49	27520	–	24050	23370	21667	25600
50	26650	–	24500	24700	23410	26080
51	27240	–	24130	22120	–	25750
52	27950	–	–	24670	21120	–
1	–	–	–	–	23690	–
2	–	26660	24030	27660	23720	–
3	–	26170	24010	27290	22265	–
4	–	26590	24150	–	24233	–

hetek	Ukrajna	Lengyelország	Kazahsztán	Oroszország	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna						
38	25010	25750	–	18230	17460	23450
39	25170	25140	–	–	17080	24870
40	25580	25840	–	18800	17630	25980
41	25320	26190	–	18390	19250	25540
42	25780	26270	17900	–	19180	26280
43	25950	26470	18140	18380	17780	26940
44	–	–	–	–	–	–
45	26620	25390	17470	–	17570	26400
46	27080	26090	17660	–	19250	26490
47	27550	26480	17370	–	18520	27070
48	26430	26540	–	–	18420	25930
49	26440	26860	18350	–	18600	26710
50	28320	27130	–	–	19470	27160
51	27140	26720	–	–	19250	26610
52	27750	27570	17570	–	19220	26350
1	–	–	–	–	–	–
2	26910	27660	16400	–	19710	–
3	26630	27290	16400	–	19820	26280
4	26530	–	17830	–	–	–

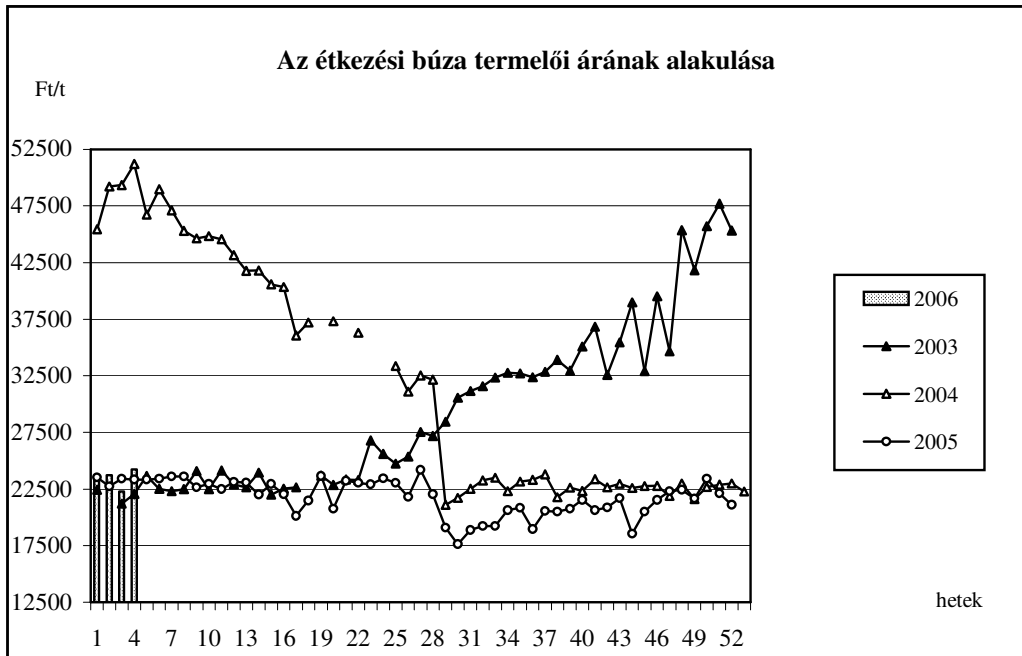
Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

- hektoltersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

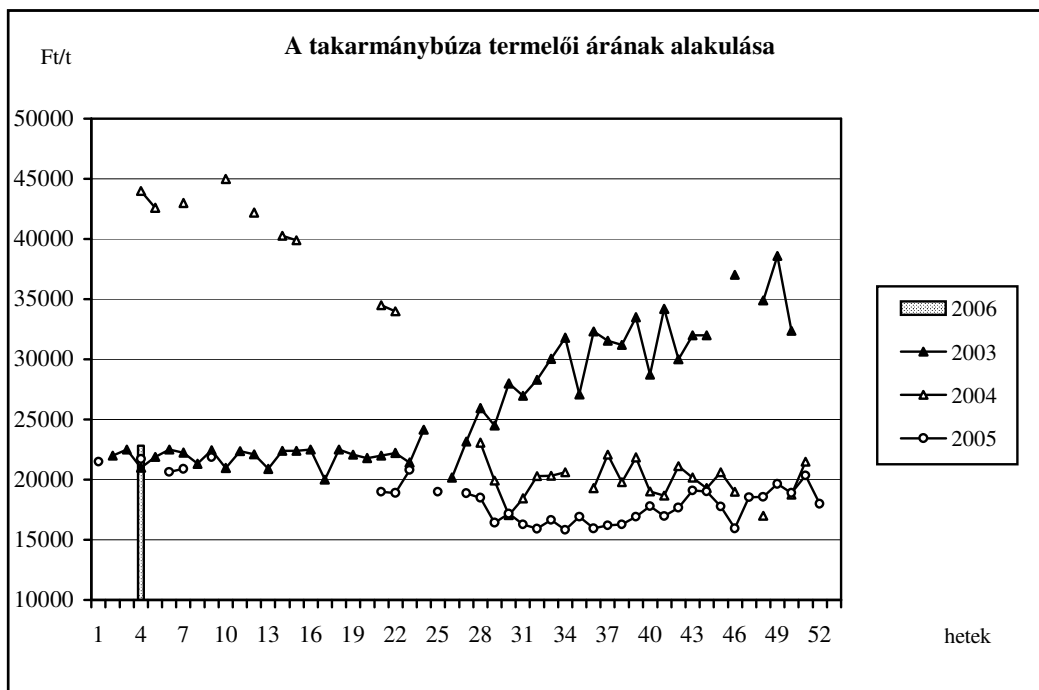
Eltérések a standardtól:

- Bulgária -hektoltersúly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektoltersúly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország-hektoltersúly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektoltersúly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektoltersúly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektoltersúly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia- hektoltersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%,
- Ukrajna - 12%-os fehérjetartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország- nedvességtartalom max. 15%,

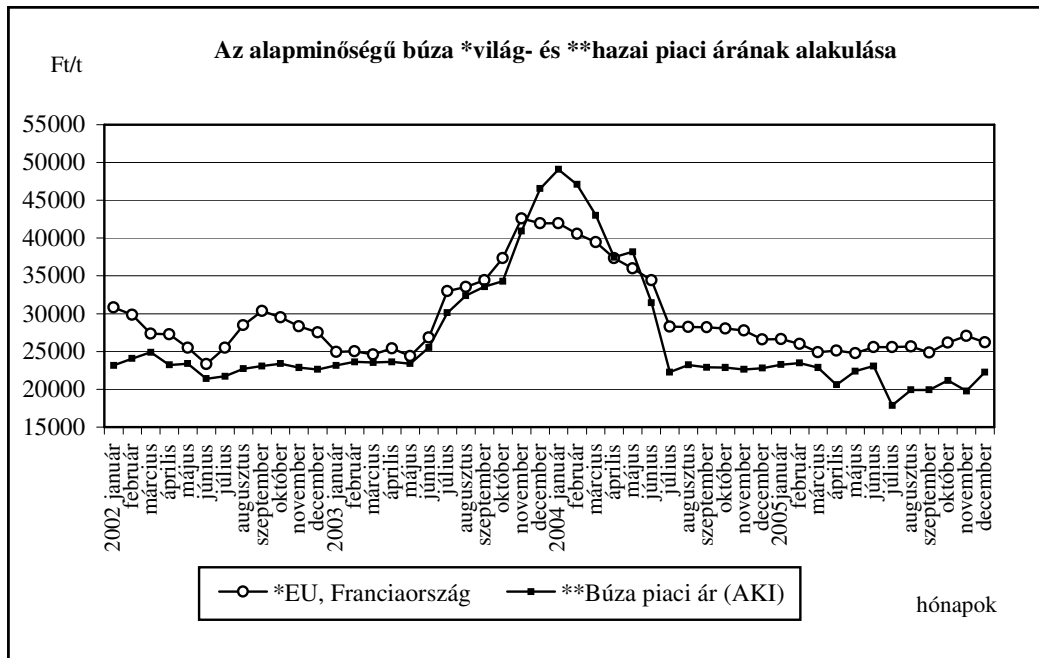
1. ábra

2. ábra

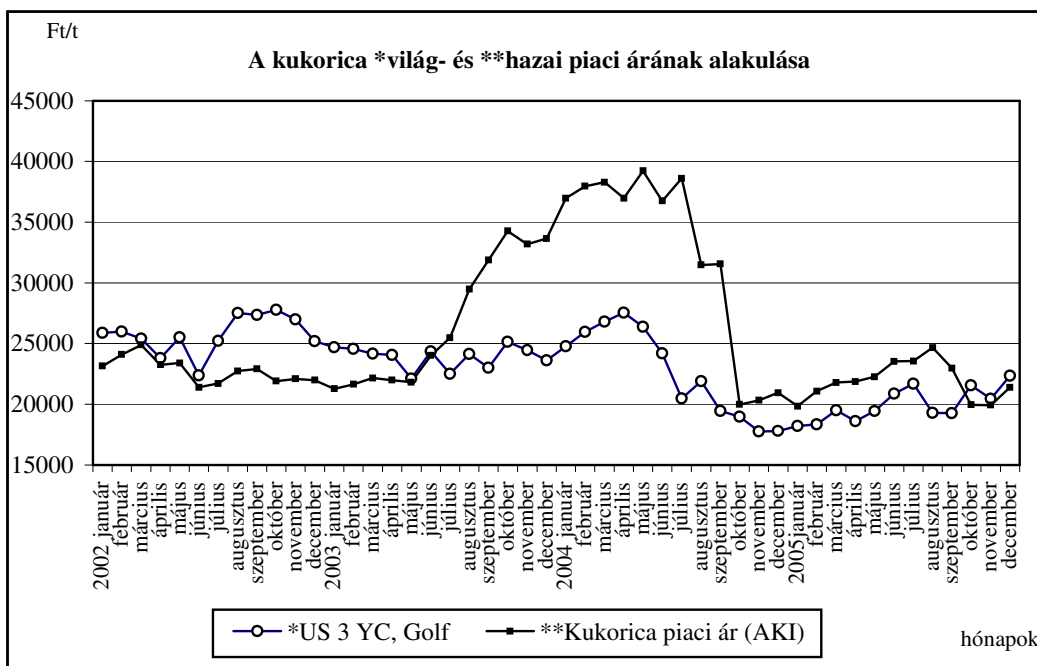
3. ábra

*a világpiacon elfogadott francia alapminőségű búzaár

**termelői ár, AKI

4. ábra

*a világpiacon elfogadott francia alapminőségű búzaár

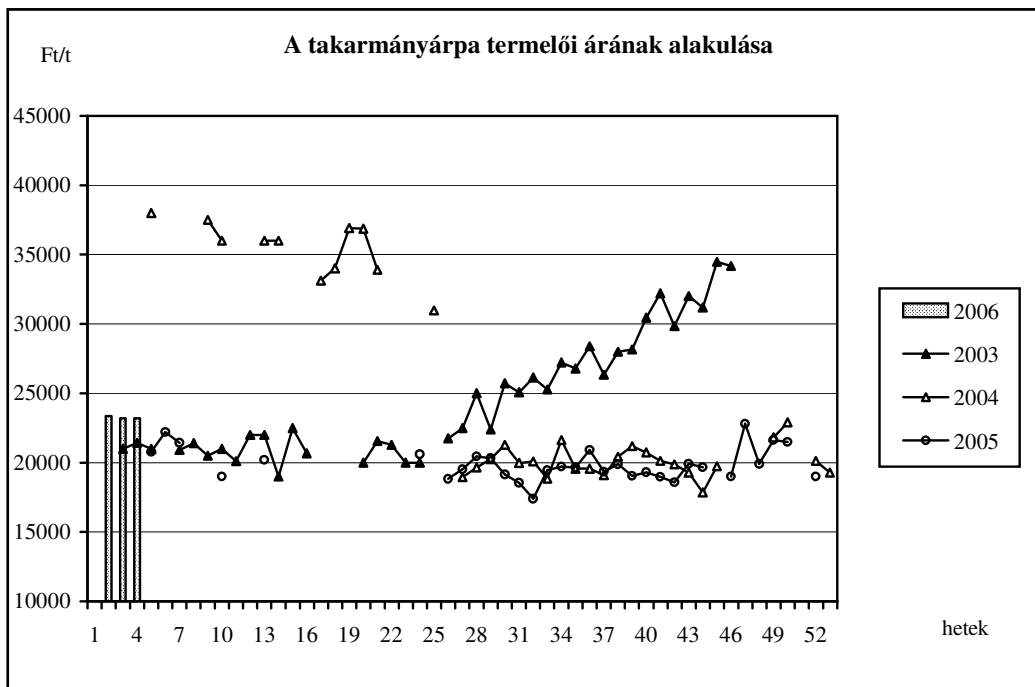
**termelői ár, AKI

5. ábra

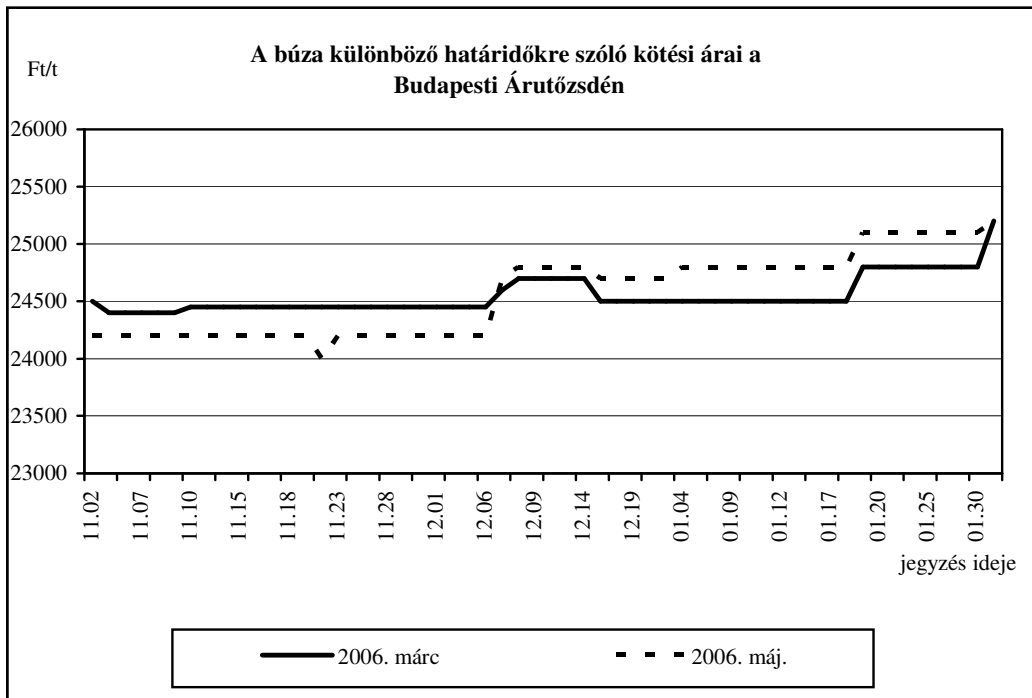

6. ábra

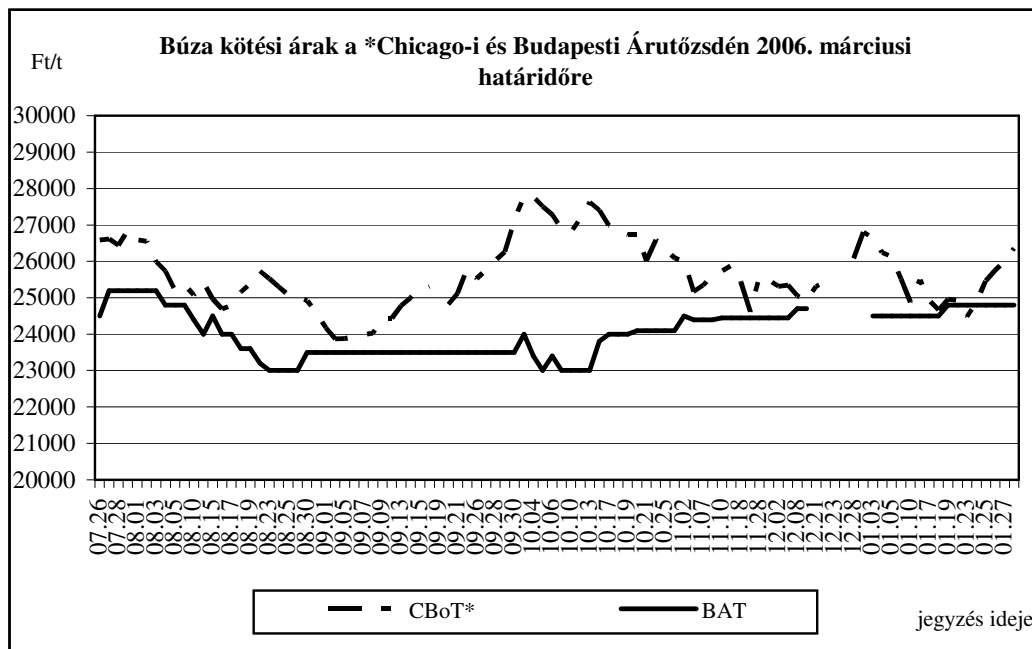

7. ábra

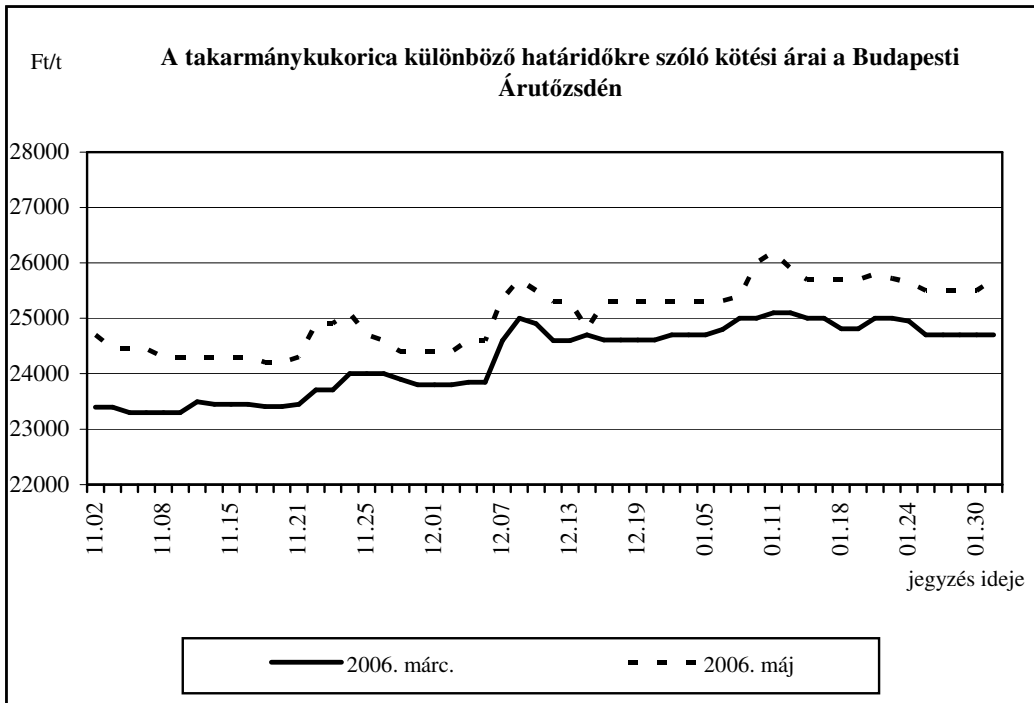

8. ábra

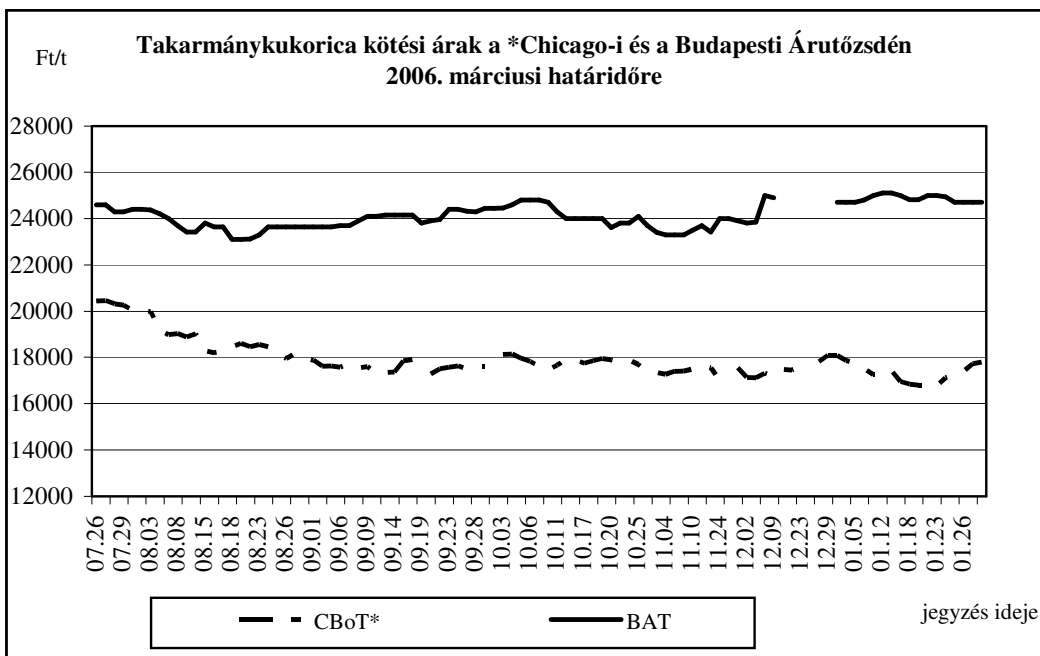

*CBoT-Chicago Board of Trade

9. ábra

10. ábra

*CBOT-Chicago Board of Trade (US 2YC, Golf- USA No. 2 Yellow Corn)

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRAI A 4. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak - Magyaró.	2005. 4. hét	2006. 3. hét	2006. 4. hét	2006. 4. hét/ 2005. 4. hét (%)	2006. 4. hét/ 2006. 3. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	120,18	166,29	52,08	1137,46	476,67	338,55	29,76	71,02
	Ft/kg	42,37	39,20	38,00	39,85	39,56	40,14	100,73	101,47
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	402,47	133,40	28,00	1611,88	752,85	563,87	34,98	74,90
	Ft/kg	42,14	37,03	40,37	40,95	40,70	40,84	99,74	100,34
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	190,62	53,64	1,24	634,24	270,48	245,50	38,71	90,76
	Ft/kg	52,02	45,27	54,00	48,58	50,18	50,55	104,05	100,74
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	17,00	-	-	54,00	82,00	17,00	31,48	20,73
	Ft/kg	48,00	-	-	48,78	48,49	48,00	98,41	99,00
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	20,60	14,10	-	27,83	37,80	34,70	124,69	91,80
	Ft/kg	51,71	40,62	-	51,85	48,61	47,20	91,04	97,11
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	14,14	0,34	-	47,29	38,71	14,48	30,62	37,41
	Ft/kg	59,56	54,27	-	58,65	52,70	59,44	101,35	112,79
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	149,65	55,90	8,66	1217,23	235,76	214,21	17,60	90,86
	Ft/kg	36,69	41,82	36,00	38,43	38,23	38,00	98,86	99,39
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	508,85	95,05	29,50	1198,90	673,30	633,40	52,83	94,07
	Ft/kg	40,61	35,61	38,49	39,43	39,84	39,76	100,86	99,82
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	-	-	10,14	-	-	-	-
	Ft/kg	-	-	-	41,85	-	-	-	-
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	9,25	23,05	-	43,46	26,10	32,30	74,32	123,75
	Ft/kg	51,41	43,80	-	46,08	46,52	45,98	99,78	98,84
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	10,17	2,91	-	31,16	52,75	13,08	41,96	24,79
	Ft/kg	58,97	51,70	-	59,80	58,02	57,36	95,91	98,85

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRAI
2006. január 18

Ft/mennyiségi egység

TERMÉKEK	KISZERELÉS	Auchan	CBA	Coop	Cora	Interspar	Match	Plus	Tesco
Finomliszt BL 55	1kg-os	66	69	53	-	199	53	59	89
Félbarna kenyér	1kg-os	99	149	-	-	169	-	-	150
4 tojásos száraztésztá (Gyermelyi nagykocka fodr.)	500g	191	215	-	-	219	229	215	191
Étkezési búzadara AD	1kg-os	99	85	84	-	199	79	89	79
Fehér kenyér									-
Duna kenyér	1kg-os	-	-	-	-	169		-	-
Első Pesti Malom Rt.	1kg-os	-	-	-	-	169		-	-
Erzsébet	1kg-os	-	-	-	-	-		-	172
Formakenyér	1kg-os	-	-	-	-	-		-	199
KREISZ alföldi	1kg-os	-	169	-	-	-		-	-
Saját termék	1kg-os	99	-	-	-	-		-	-
Tesco	1kg-os	-	-	-	-	-		-	-
Vécsey Kft.	1kg-os	-	-	-	-	-		189	-
Vita sütő	1kg-os	-	-	-	-	169		-	-

KÜLFÖLDI INFORMÁCIÓK
HATÁRIDŐS PIACOK (2006. január 27.)
6. táblázat
Búza

<i>MATIF, Párizs</i>			<i>CBOT, Chicago</i> <i>*(ősz, lágy búza)</i>			<i>Kansas</i> <i>** (ősz, kemény búza)</i>			<i>Minneapolis</i> <i>*** (tavaszi, kemény búza)</i>			<i>LIFFE****</i>		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP / tonna	Ft/tonna
2006 március	112,25	28248	2006 március	126,20	26007	2006 március	144,66	29812	2006 március	146,87	30267	2006 január	70,50	25828
2006 május	113,25	28499	2006 május	130,34	26860	2006 május	146,41	30172	2006 május	148,43	30588	2006 március	72,75	26652
2006 szeptember	111,50	28059	2006 július	133,73	27559	2006 július	146,23	30135	2006 július	148,80	30665	2006 május	74,15	27165
2006 november	113,75	28625	2006 szeptember	137,41	28317	2006 szeptember	147,69	30436	2006 szeptember	148,43	30588	2006 július	73,50	26927
2007 január	115,00	28940	2007 december	141,91	29245	2007 december	151,55	31231	2007 december	151,64	31250	2007 január	74,85	27421
2007 március	116,00	29191	2007 március	144,76	29832	2007 március	153,57	31648	2007 március	153,21	31574	2007 március	79,40	29088

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** étkezési és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica
7. táblázat

<i>MATIF, Párizs</i>			<i>CBOT, Chicago</i>		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna
2006 március	127,50	32085	2006 március	86,12	17748
2006 június	129,50	32589	2006 május	89,96	18539
			2006 július	93,50	19268
			2006 szeptember	96,26	19837
			2007 december	100,10	20629
			2007 december	102,26	21074

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Árpa
8. táblázat

<i>WCE, Winnipeg</i>		
Szállítási határidő	CAD / tonna	Ft/tonna
2006 március	118,40	21261
2006 május	122,80	22051
2006 július	126,00	22626
2006 október	129,00	23165

WCE-Winnipeg Commodity Exchange

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRAI

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2005. 4. hét		2006. 4. hét		
Franciaország					
Rouen	103	25269	106	26507	február
La Pallice	104	25514	109	27141	január
* Creil	94	23060	–	–	január
Németország					
Hamburg	106	26007	109	27201	január
Würzburg	99	24290	104	25828	január
Köln	108	26498	113	28199	január
Drezda	98	24044	100	24955	január
Dánia					
Koppenhága	153	37654	–	–	január
Olaszország					
Milánó	129	31650	–	–	január
Bologna	132	32386	–	–	január
Belgium					
Brüsszel	109	26620	113	28074	január
Spanyolország					
***Barcelona	132	32386	–	–	január
Ausztria					
Bécs	103	25148	104	25828	január
Finnország					
Nokia	116	28461	106	26452	január
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	99	24226	112	27827	január
Bordeaux/Bayonne	105	25698	119	29637	január
La Pallice	104	25637	118	30468	január
Németország					
Hamburg	115	28215	122	30445	január
Olaszország					
Bologna	124	30301	–	–	január
Spanyolország					
***Barcelona	132	32386	–	–	január

*FOB - Free on Board-bérmintesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t	Szállítási hónap	Kikötő
	2006.01.20.		2006.01.27.			
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	212,40	44157,96	215,83	44478,25	január	*Fob St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	214,70	44636,13	218,60	45049,09	január	*Fob Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	188,80	39251,52	190,70	39299,46	február	*Fob Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	172,70	35904,33	177,00	36476,16	január	*Fob US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	188,30	39147,57	192,20	39608,58	január	*Fob Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Francia. alapminőség	127,00	26403,30	131,20	27037,70	január	*Fob Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	142,70	29667,33	149,00	30705,92	január	*Fob US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágy búza	108,50	22557,15	110,00	22668,80	január	*Fob Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	205,20	42661,08	204,60	42163,97	január	*Fob St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	200,80	41746,32	200,20	41257,22	január	*Fob St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	100,00	20790,00	104,60	21555,97	január	*Fob US Gulf
Argentína	–	–	109,40	22545,15	január	*Fob Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Francia., takarmány	–	–	–	–	január	*Fob Rouen
Ukrajna, takarmány	124,50	25883,55	125,00	25760,00	január	*Fob Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	129,60	26943,84	127,30	26233,98	január	*Fob PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Francia. alapminőség - a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágybúza

(8) Ukrajna lágy búza- 12%-os fehérjetartalom-lágybúza

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Francia., takarmányárpa-a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérméntesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

CUKOR PIACI JELENTÉS

Elemzés

Az elmúlt másfél hónapban félelmetes áremelkedésnek lehetett tanúja a cukorpiac: 32 kereskedési nap alatt a londoni Liffe cukorindexe 28,4%-ot emelkedett, míg a new yorki Nybot nyerscukorárai 29,4%-ot nőttek (1-4. ábra). Ilyen magasságban az árak utoljára 1980 júliusában voltak. Az emelkedés alapjai hasonlóak voltak, mint korábban: a fundamentumok között keresleti oldal folyamatos növekedése, és a fejlődő országok állami cukorvásárlásainak növekedése. Az utóbbiak között Szudán 100 ezer, Pakisztán 300 ezer, Kína 400 ezer tonna fehércukor importját jelentette be, és a közel-keleti régió, valamint Kuba is nagy tételben kíván vásárolni. A felfokozott hangulatot tovább emelte, hogy a világ legnagyobb cukorimportőrénél, Oroszországnál a világpiactól elszakított belső ár szintén rendkívül magasra emelkedett, ami előrevetíti az import fokozódását ebben a régióban is. Szintén a gazdasági alapok között említhetjük meg a kínálat ezzel ellentétes mozgását: a mexikói és a thaiföldi cukortermelés jelentős csökkenését, valamint a szárazság miatti termésnövekedést Brazília közép-déli cukornádtermelő régiójában. Tovább csökkenti a brazil exportárualapot, hogy egyre fokozódik az etanol iránti igény, nem csak belső (tavaly 40%-kal nőtt az egy főre jutó felhasználás), hanem az export tekintetében is – a magas olajár miatt egyre többen választják a bioetanolt járművek hajtóanyagául.

Az áremelkedéshez a pénzügyi momentumok is hozzájárultak: igen jelentős spekulatív keresletet képeztek a határidős áru piacokon a pénzügyi alapok (a Citigroup elemzése szerint a korábban a világ árutőzsdéin jelen levő befektetési – spekulatív pénzmennyiséget 40 milliárd dollárra becsülték, jelenleg 200 milliárdra), amelyekkel szemben viszonylag kevés termelő jelent meg a tőzsde kínálati oldalán, bízva a további áremelkedésben. Ez még inkább felfelé hajtotta a tőzsdei árakat, azt a félelmet keltve, hogy egy pénzügyi lufiról van szó, amelyet árzuhanás fog követni. Az elmúlt napokban azonban kisebb visszaesés történt a tőzsdén, ami jelzi, hogy az árak meg tudtak kapaszkodni ezen az árszínvonalon, vagyis az áremelkedés fundamentális alapjai (keresletbővülés – kínálatszűkülés) valóságosak voltak.

A világpiaccal ellentétben az Európai Unió továbbra is túltermelési válsággal küzd: legutóbbi számunk óta 700 ezer tonnával több cukrot ajánlottak fel intervencióra, ezzel majdnem megduplázódott az intervenció mennyisége, és elérte a 1,5 millió tonnát, az unió belső fogyasztásának 10%-át (1. táblázat). Az intervenció $\frac{3}{4}$ részét továbbra is három ország adja: Olaszország több, mint a felét, Lengyelország és Magyarország (5. ábra). Az uniós helyzetet még mindig nem érinti közvetlenül a világpiacon áremelkedés: az uniós nyerscukorár és finomított cukorár 130, illetve 150 ezer forint körüli szintje még mindig magasabb, mint a new yorki vagy a londoni tőzsdei ár (84, illetve 90 ezer forint). Közvetetten viszont nagyon is: a magas cukorár lehetővé teszi, hogy az unió tonnánként 'viszonylag' alacsony exporttámogatás mellett exportálja 'szokásos' évi 5 millió tonnás feleslegét. E kényelmes megoldással csak egy gond van: a WTO elítélte az EU exportszubvenció és kereszttámogatott szubvenció nélküli exportját is, így ez a lehetőség 2006 nyarán, az új cukorrendszer indulásakor megszűnik. Az pedig nem várható, hogy – amint az USDA elemzői várják – az intervenció készleteket is a külföldön értékesítse az unió, ezzel 7 millió tonna cukrot exportálva a világpiacon 2006 júniusáig. Ezt a WTO bizonyosan nem engedné. Az unió eddigi állásfoglalásai is arra utalnak, hogy a nagy intervenció készletre való tekintettel arányosan 11%-kal csökkentik a kvótákat, lehetőséget teremtve arra, hogy az intervenció készletek belső felhasználásra kerüljenek. Ez a lépés ellentétes azzal a korábbi uniós állásponttal, hogy a reform nem fog arányos kvótacsökkentéssel járni, a reform lényege éppen a nem arányos kvótavisszaadás lesz.

A hazai piacon, akárcsak az unió szintjén, a túltermelés okozza a legnagyobb gondot. Idén folytatódott az a szomorú tendencia, hogy a hazai gyártók egyre kevesebb cukrot tudnak értékesíteni a magyar piacon: míg 2001-ben még 317 ezer tonna cukor talált fogyasztóra Magyarországon, addig 2005-ben csupán 263 ezer tonna (6. ábra, 2. táblázat). A fennmaradó rész valószínűleg a

növekvő cukorimport kiszorító hatása, valamint az ipari és háztartási fogyasztás csökkenése miatt esett ki. A 400 ezres termelési kvótával rendelkező hazai cukoripar exportoffenzívával és a 2004. májusi csatlakozás után lehetővé váló intervencióval oldotta meg a kereslet és kínálat közötti szakadékokat. Az utóbbi 5 évben nem volt akkora cukorexport, mint 2005-ben (144 ezer tonna, ennek 30%-a az uniós országokba irányult!), így a 110 ezer tonnás intervencióval együtt az iparág megteremtette a 2004. évi kiváló, 500 ezer tonna cukrot eredményező termés levezetését.

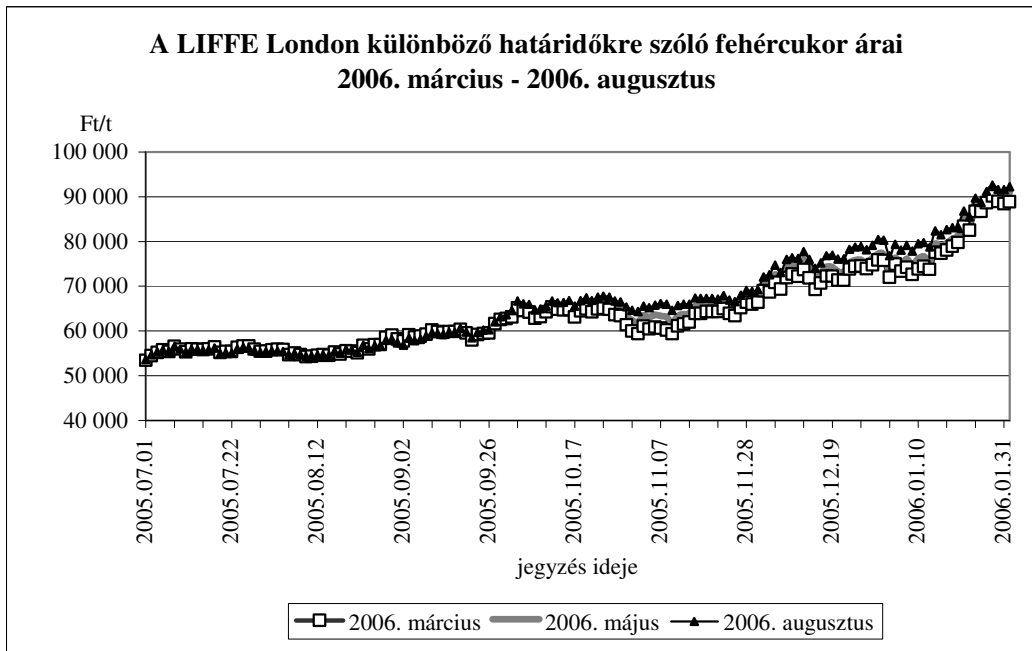
A hazai helyzet továbbra is problematikus maradt: 2005-ben megismétlődött a 2004-es rekord-termés, melynek hatására ismét kb. 500 ezer tonna cukor elhelyezéséről kell gondoskodnia a piaci szereplőknek. Hogy ez nem lesz egyszerű, azt az uniós intervenciós készletek ábrája (1. táblázat) jól mutatja: Magyarország januárban 44 ezer tonna cukrot ajánlott fel, ezt a mennyiséget már el is fogadta az MVH, de további 77 ezer tonnát ajánlottak fel a gyártók, ennek elfogadása után a tavalyival közel azonos mennyiség, mintegy 122 ezer tonna lesz a 2006. évi intervenciós mennyiség.

A termelők helyzete sem alakult túl jól az elmúlt időszakban. Hiába lett kiváló a termés, magasabbak a termés hozamok, és nem sokkal rosszabb a digestio, mint tavaly (3. táblázat), mivel már a 2004/05-ös gazdasági évben is túltermelés volt, ami miatt több termelő a 2005/06-os gazdasági évre vitte át a kvótán felüli répamennyiség bizonyos részét, ebben a gazdasági évben jelentősen csökkent az a répamennyiség, ami beleszámított a kvótába (4. táblázat). Ennek hatására – mivel csak a kvótarépára jár a garantált 11500 forintos ár – sok termelő a garantált árnál jelentősen alacsonyabb áron volt kénytelen eladni a cukorrépáját. Ez néhány termelőt még a horvát export irányába is elvitt, a C répáért fizetett 2500-3000 forintos árnál jóval magasabb, 8000 forintos árat viszont csak a határ melletti termelők élvezhették: a távolabbi vidékek gazdái esetenként a kapott összeg több, mint felét fizették ki szállítási költségként.

Az AKI répaárfigyelése, mely a termelt cukorrépamennyiség összesen 12%-át előállító termelőket érinti, a következő információkhoz jutott: a felmérés alapján a répamennyiségen belül az A kvóta csökkenése miatt a termelői árak átlagosan 11-13%-kal estek a 2005/06. évi szezonban, tehát még a reform előtt. Ha számba vesszük az uniós szintű 11%-os kvótacsökkentést, valamint a reformot, igen valószínű, hogy a hazai répatermesztő terület a 2006-os évben jóval kisebb lesz, mint 2005-ben.

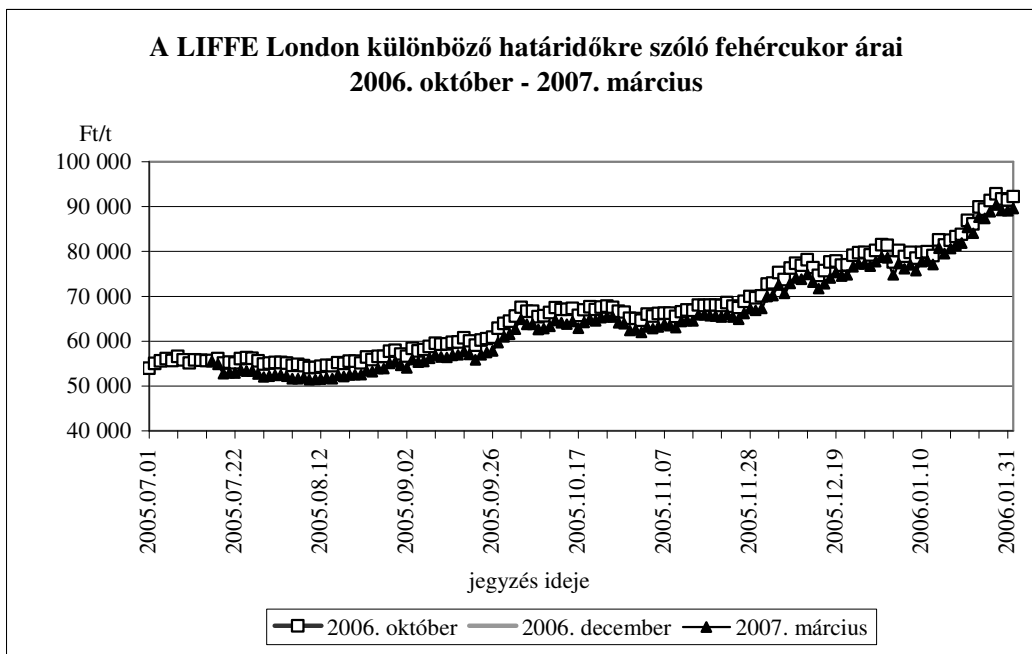
A fogyasztói árak jól tükrözték a kiegyensúlyozatlan hazai piacot: a cukor fogyasztói ára továbbra is 192 forinton stagnál, vagyis nem sokkal haladja meg az uniós csatlakozás előtti árszint felett (5. táblázat).

1. ábra

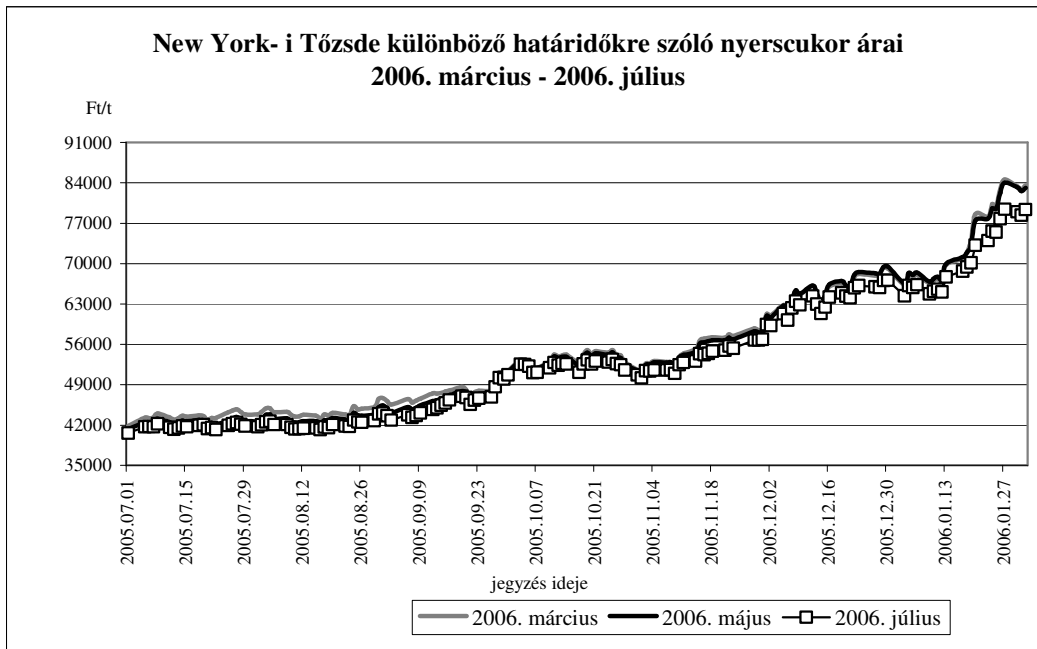
Forrás: International Financial Futures Exchange London

2. ábra

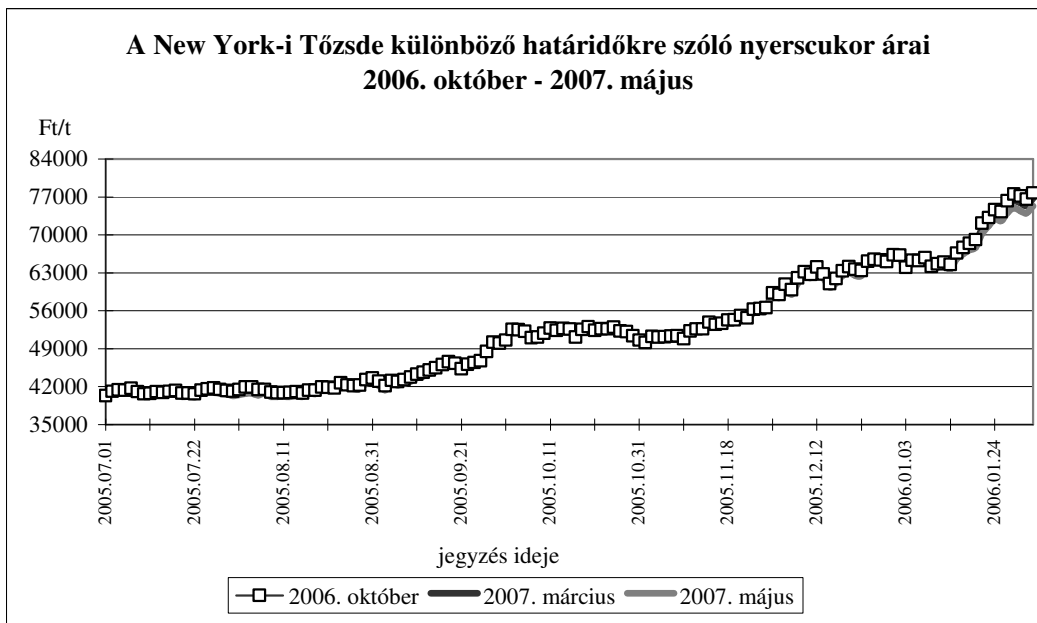
Forrás: International Financial Futures Exchange London

3. ábra

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

4. ábra

Forrás: NCSC-New York Sugar, Cotton, Cocoa, Coffee

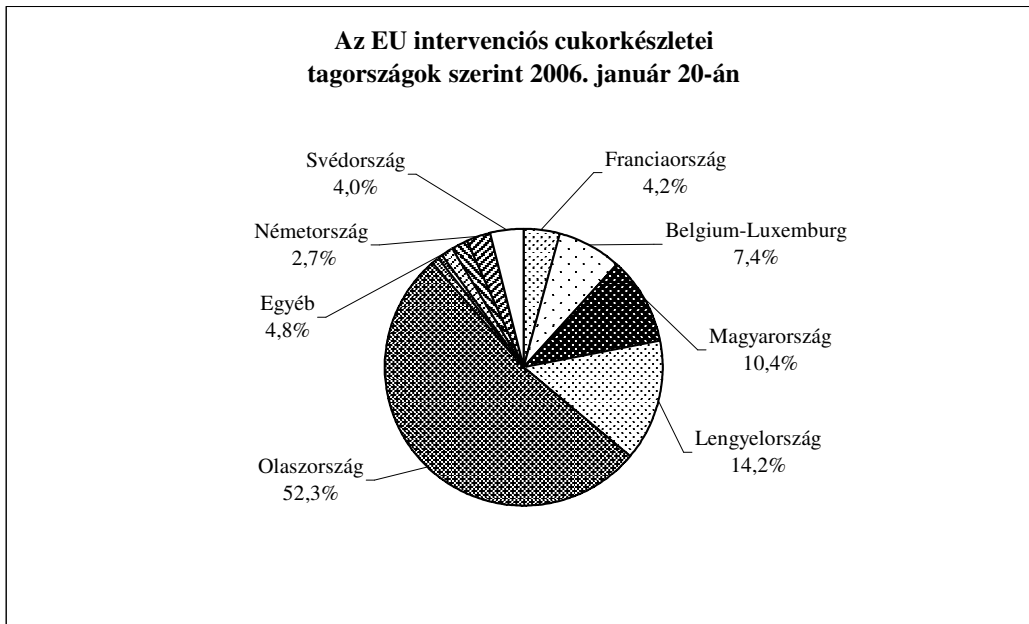
1. táblázat

**A CUKORINTERVENCIÓRA FELAJÁNLOTT MENNYISÉG ORSZÁGONKÉNTI
MEGOSZLÁSA 2006. JANUÁR 20-IG**

M.e.: tonna	Összes	Francia- ország	Belgium- Luxemb- urg	Magyar- ország	Svéd- ország	Len-gyel- ország	Olasz- ország	Ír- ország	Spa- nyol- ország	Szlová- kia	Cseh- ország	Német- ország
05.03	247378	136340	52000		59038							
05.05	90000	20000		70000								
05.06	158192		49891	17000		17000	74301					
05.07	153202		5018	17000		63883	55301	12000				
05.08	181556			6500		7880	167176					
05.09	105420					11220	62200		12000	20000		
05.10	89580						89580					
05.11	139353						126353				13000	
05.12	159605					16500	135296				7809	
06.01	307296	42200	10000	44352		95090	68636				7018	40000
Összes	1631582	198540	116909	154852	59038	211573	778843	12000	12000	20000	27827	40000
Eladott készlet	142710	136340	6370									

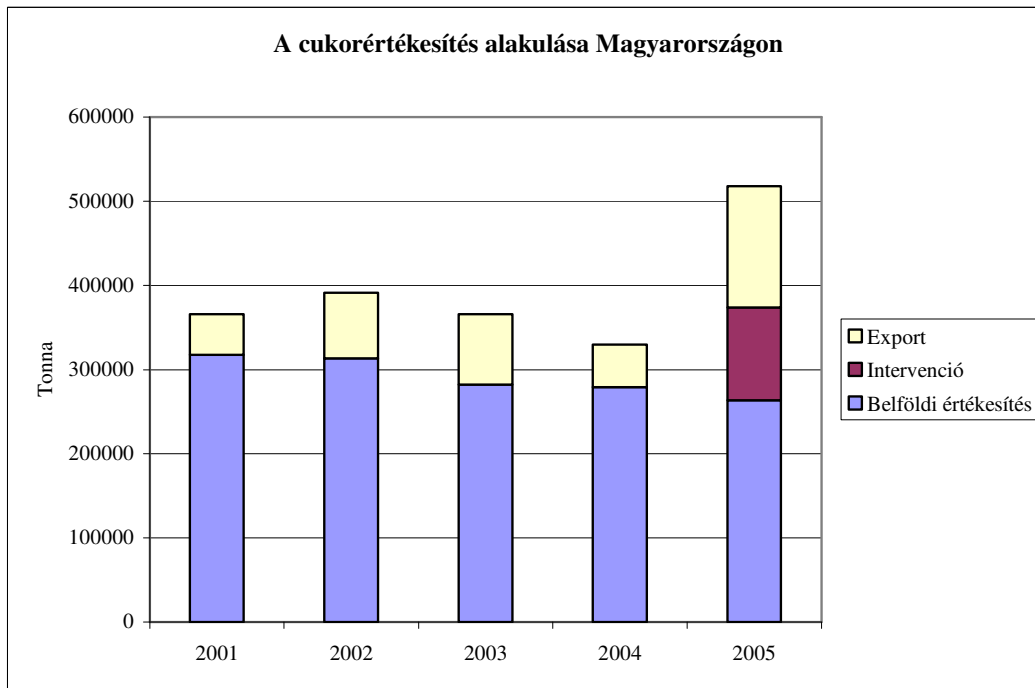
Forrás: EU Cukor Irányító Bizottság

5. ábra

Forrás: EU Cukor Irányító Bizottság

6. ábra

Forrás: MVH, CIE

A KRISTÁLYCUKOR ÉS AZ IZOGLÜKÓZ ÉRTÉKESÍTÉSI ADATAI

M.e.: tonna	Cukor - értékesítés				Izoglükóz - értékesítés				
	Időszak	Belföld	Uniós tagok számára	Export (A, B kvóta)	Export (kvótán felül)	Belföld	Uniós tagok számára	Export (A, B kvóta)	Export (kvótán felül)
2004. január	16 499		1 938		-	-	-	-	-
2004. február	17 575		1 710		-	-	-	-	-
2004. március	28 216		3 423		-	-	-	-	-
I. negyedév	62 290		7 071		-	-	-	-	-
2004. április	36 956		2 618		-	-	-	-	-
2004. május	11 838	3 053	0	0	6 607	958	431	0	
2004. június	11 058	5 381	0	0	8 630	2 817	395	0	
II. negyedév	59 852		11 052		15 237	3 775	826	0	
2004. július	17 769	5 806	0	0	8 517	3 544	0	0	
2004. augusztus	25 152	3 520	0	2	7 914	3 847	0	0	
2004. szeptember	26 094	5 794	1	0	6 445	3 278	130	0	
III. negyedév	69 015		15 124		22 876	10 669	130	0	
2004. október	27 575	435	2	0	5 803	2 851	0	0	
2004. november	31 804	882	8 059	0	6 842	3 476	0	0	
2004. december	28 727	671	6 916	0	6 363	3 203	0	94	
IV. negyedév	88 106		16 964		19 009	9 530	0	94	
2005. január	16 226	971	6 574	0	5 356	3 773	0	0	
2005. február	23 253	1 920	1 328	224	4 637	4 128	0	0	
2005. március	19 374	2 946	6 601	2 043	5 591	4 885	0	0	
I. negyedév	58 854		22 608		15 584	12 786	0	0	
2005. április	17 990	3 372	6 324	3 874	5 780	7 200	13	0	
2005. május	14 047	316	4 196	3 995	11 645	5 517	0	0	
2005. június	29 957	3 375	3 108	6 670	14 905	2 786	0	0	
II. negyedév	61 995		35 228		32 330	15 502	13	0	
2005. július	113 795	2 157	3 496	8 411	9 677	3 653	0	0	
2005. augusztus	34 873	754	2 064	10 948	10 951	1 745	0	0	
2005. szeptember	35 793	3 189	1	9 542	6 649	2 056	0	0	
III. negyedév	184 461		40 562		27 278	7 454	0	0	
2005. október	26 338	12 704	2 050	3 571	7 823	3 162	0	0	
2005. november	24 177	6 401	119	2 036	9 344	4 532	0	0	
2005. december	18 171	5 246	0	13 530	8 365	3 775	0	0	
IV. negyedév	68 686		45 657		25 531	11 470	0	0	

Forrás: MVH (2004 májustól), Cukor Terméktanács (2004. ápriliséig)

**A CUKORRÉPA BETAKARÍTÁSÁNAK FŐBB JELLEMZŐI A PÁIR
ADATSZOLGÁLTATÓI KÖRÉBE TARTOZÓ SZERVEZETEK KÖRÉBEN
2005**

2005. 47. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	57,76	68,63	15,27	72 744
2. körzet	82,49	68,26	14,95	130 820
3. körzet	43,81	56,83	16,24	27 847
Országos összes	66,48	67,00	15,21	231 411

2005. 49. hét	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	87,50	69,23	15,46	110 188
2. körzet	112,97	71,51	15,02	179 147
3. körzet	73,87	57,09	16,21	46 955
Országos összes	96,61	68,75	15,33	336 290

2005. Zárás	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	126,79	66,16	15,28	159 671
2. körzet	121,37	72,67	15,13	192 473
3. körzet	119,62	63,25	16,36	76 039
Országos összes	123,01	68,57	15,40	428 183

2004. Zárás	Gyárba szállított mennyiség a kvóta százalékában	Termésbecslés (tonna/hektár)	Digestio (százalékban)	Összes mennyiség (tonna)
1. körzet	121,79	58,05	15,86	165 642
2. körzet	108,99	65,56	15,27	177 654
3. körzet	107,23	53,58	15,77	68 892
Országos összes	113,47	60,54	15,59	412 188

Reprezentativitás: 12%

1. körzet: Nordzucker Csoport, Szerencs, Szolnok
 2. körzet: Agrana Csoport, Magyar Cukor Rt., Kaposvár, Petőháza
 3. körzet: Eastern Sugar Rt., Kaba

Forrás: AKI

4. táblázat

AZ ÁRAK ÉS KVÓTARAÁNYOK VÁLTOZÁSA A PÁIR MEGFIGYELÉSI KÖRÉBE TARTOZÓ CUKORRÉPATERMELŐK KÖZÖTT 2005

Mennyiség eloszlása	A kvóta	B kvóta	C1	C2	Export
2004	84,7%	0,3%	7,7%	7,4%	0,0%
2005	75,1%	0,2%	5,1%	18,1%	1,5%

Árak (Ft/tonna)	A kvóta	B kvóta	C1	C2	Export
2004	11286,4	7970,7	2068,1	2282,4	0,0
2005	10787,8	6548,0	2991,5*	2848,6	8000,0

Cukorrépa átlagár (Ft/tonna)	C1 répa előlegzett áron	C1 répa jövő évi áron
2004	9906,0	10578,9
2005	8905,6	9231,4

* kivéve a 2. körzet, mivel ott nem előleget kapnak

Forrás: AKI

5. táblázat

A KRISTÁLYCUKOR FOGYASZTÓI ÁRÁNAK ALAKULÁSA

Megnevezés	Év	Előző év	Adott hónap/előző hónap	Adott hónap/előző hónap
Mértékegység	Ft/kg-ban		Százalékban	
	2005	2004	2005	2004
Január	216	185	97,74	104,52
Február	215	186	99,54	100,54
Március	211	188	98,14	101,08
Április	203	188	96,21	100,00
Május	200	212	98,52	112,77
Június	193	221	96,50	104,25
Július	187	225	96,89	101,81
Augusztus	190	226	101,60	100,44
Szeptember	192	224	101,05	99,12
Október	194	223	101,04	99,55
November	193	222	99,48	99,55
December	192	221	99,48	99,55

Forrás: KSH